ชื่อเรื่อง	การบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิด COSO-ERM
ผู้จัดทำ	ศุภชัย เขาเลียง
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา อารีย์
วันที่อนุมัติผลงาน	มีนาคม 2555
จำนวนหน้า	83 หน้า
คำสำคัญ	การบริหารความเสี่ยง COSO-ERM

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิด COSO-ERM ซึ่งมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายใน การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุเหตุการณ์ที่เป็นปัจจัยเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 10 แห่ง เป็นผู้บริหาร 16 คน และเจ้าหน้าที่ 71 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและสถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้บรรยายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้โดยนำเสนอเป็นค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

จากการศึกษา การบริหารความเสี่ยงของสหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิด COSO-ERM พบว่า สหกรณ์ออมทรัพย์จังหวัดเชียงใหม่ มีขนาดองค์กร ใหญ่มาก โดยมีเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 25 ปี – 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 10,001-15,000 บาท

การบริหารความเสี่ยงที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก โดยจำแนกได้ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมภายใน (ร้อยละ 93.80) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ในเรื่องของการกำหนดโครงสร้างองค์กรและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน เพื่อให้ครอบคลุมทุกตำแหน่งงานและในส่วนของการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้ทุกคนในสหกรณ์ฯทราบเกี่ยวกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รองลงมาด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (ร้อยละ 95.18) ซึ่งแสดงให้

PAYAP UNIVERSITY

เห็นว่ามีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ในเรื่องของมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนโดยสอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ และในเรื่องของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ยอมรับวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นและกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่ช่วยแก้ปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้ง ด้านการระบุเหตุการณ์ที่เป็นปัจจัยเสี่ยง(ภายใน) (ร้อยละ 73.14) แสดงให้เห็นว่า มีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ปัจจัยเสี่ยงส่วนใหญ่เรื่องของการปรับโครงสร้างองค์กร การปรับเปลี่ยนตัวบุคคลทั้งระดับบริหารและระดับการปฏิบัติงานรวมถึงการปรับเปลี่ยนระบบงานใหม่ เป็นต้น และเรื่องความสลับซับซ้อนของระบบการปฏิบัติงานของสหกรณ์ฯ ด้านการระบุเหตุการณ์ที่เป็นปัจจัยเสี่ยง(ภายนอก) (ร้อยละ 87.50) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์มาก ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ซึ่งมีผลทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงาน รองลงมาเรื่องของวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทางการเงิน และการเพิ่มขึ้น/ลดลงของอัตราดอกเบี้ย ด้านการประเมินความเสี่ยง (ร้อยละ 48.75) มีระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นต่ำมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่มีโอกาสที่เกิดปัจจัยเสี่ยงภายใน/ภายนอก มากกว่า 2-5 ปี ต่อครั้ง และ มากกว่า 5 ปี ต่อครั้ง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง (ร้อยละ 79.19) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในกรณีที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงสูงและผลกระทบต่อสหกรณ์สูง ฝ่ายบริหารมีการติดตามและประเมินผล ปัจจัยเสี่ยงอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ รองลงมาในกรณีที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงสูงและผลกระทบต่อสหกรณ์ต่ำ ฝ่ายบริหารมีการติดตาม เพิ่มการควบคุมและหาวิธีการลดผลกระทบปัจจัยเสี่ยง ด้านกิจกรรมควบคุม (ร้อยละ 91.40) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีการควบคุมภายในที่ดีมากที่สุด ในเรื่องของการตรวจสอบ การตรวจนับ เปรียบเทียบจำนวนจริงกับการบันทึกหลักฐานทางบัญชี และในเรื่อง การกำหนดนโยบาย ระเบียบ วิธีการปฏิบัติงานและแผนงานรวมถึงงบประมาณต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่ามีการจัดการความเสี่ยงของสหกรณ์ฯ ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร (ร้อยละ 89.83) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์มาก ในเรื่องของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่สำคัญ รวมถึงเอกสารและคู่มือระบบงานคอมพิวเตอร์ การจัดทำระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ในเรื่องต่างๆ เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน รองลงมา ในเรื่องการจัดทำแบบฟอร์มเอกสารการปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งการออกแบบแบบฟอร์มเอกสารการปฏิบัติงานมีหมายเลขเรียงลำดับไว้ล่วงหน้า มีเนื้อหาหรือข้อความที่เหมาะสม เพียงพอ และสะดวกต่อการใช้งานและการจัดเก็บเอกสารที่สำคัญและการบันทึกบัญชีไว้ครบถ้วน สมบูรณ์ การติดตามและประเมินผล (ร้อยละ 93.68) ซึ่งแสดงให้เห็น

PAYAP UNIVERSITY

ว่ามีการควบคุมภายในอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ในเรื่องของการประเมินผลโดยผู้ไม่มีส่วนได้เสียของสหกรณ์ เช่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ผู้สอบบัญชีอิสระ ที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอิสระจากภายนอกองค์กรและเรื่องการรายงานและการแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการบริหารความเสี่ยงสหกรณ์

จากผลการศึกษาการบริหารความเสี่ยงสหกรณ์ออมทรัพย์จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการบริหารจัดการกับปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมถึงการขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาท หน้าที่และกระบวนการในการบริหารจัดการความเสี่ยง และการขาดอุปกรณ์ เครื่องใช้ที่เพียงพอ และควรมีการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องโดยนำการบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO-ERM มาประยุกต์ใช้เพื่อให้มีการบริหารความเสี่ยงที่เป็นมาตรฐานสากลมากยิ่งขึ้น และให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ประกอบกับจะต้องมีการบริหารสหกรณ์ออมทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในปัจจุบันและอนาคต

PAYAP UNIVERSITY